

Sygn. akt III AUa 179/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Małgorzata Pasek
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2017 r. w Lublinie

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o emeryturę

na skutek apelacji J. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 stycznia 2017 r. sygn. akt VIII U 2404/16

oddala apelację.

Małgorzata Pasek Elżbieta Gawda Barbara Hejwowska

III AUa 179/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie J. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. odmawiającej prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

J. M. urodził się w dniu (...), zaś wniosek o prawo do emerytury złożył w dniu 29 stycznia 2016 r. Do wniosku dołączył m.in. świadectwo pracy, wystawione w dniu 30 września 1998 roku przez (...) sp. z o.o.

w P. (następca prawny (...) SA w P.), z którego wynika, że w okresie od dnia 22 listopada 1978 roku do dnia 30 września 1998 roku był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach elektromontera samochodowego, mechanika pojazdów samochodowych oraz elektromechanika pojazdów samochodowych. W świadectwie wskazano, że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy odmówił skarżącemu prawa do emerytury. Pozwany uznał staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy w wymiarze 25 lat ale nie uwzględnił żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 22 listopada 1978 roku J. M. zawarł z Zakładami (...) umowę o pracę, na podstawie której został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektryka samochodowego. Z dniem 1 kwietnia 1995 roku, na skutek zmian organizacyjnych, w trybie art. 23¹ kodeksu pracy stroną stosunku pracy stała się (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

W pierwszym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował przy naprawie wózków akumulatorowych. W tym czasie zajmował się obsługą tych wózków, która polegała na podłączaniu ich do sieci ładowania, wymianie baterii oraz dokonywaniu napraw instalacji elektrycznych. Naprawa polegała na wymianie przewodów i dokonywaniu konserwacji sprzętu. Prace te wykonywał w warsztacie, znajdującym się na hali. Również ładowanie odbywało się na hali ogólnej, nie było w tym celu wyznaczonej osobnej akumulatorowni. Zakład posiadał około 50 wózków, przy czym naprawa jednego zajmowała od 3 do 4 godzin.

W drugim okresie zatrudnienia J. M. został przeniesiony na stanowisko mechanika. Wówczas zajmował się naprawą samochodów, która polegała na wymianie oleju, smarowaniu osi i drążków oraz wymianie hamulców. Ponadto wnioskodawca zajmował się wymianą akumulatorów i żarówek oraz naprawą instalacji elektrycznej w samochodach. Część powierzonych obowiązków wykonywana była w kanale samochodowym.

Skarżący pracował wówczas w zespole 5 mechaników, lecz tylko on zajmował się naprawami instalacji elektrycznych. Praca związana z wykonywaniem czynności elektryka była łączona z pracą mechanika.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w roku postępowania przed organem rentowym i przed Sądem, a także w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy.

Zeznania świadków F. B. oraz J. C. Sąd Okręgowy uznał w całości za wiarygodne i przekonujące. Obaj zgodnie wskazywali, że w zakładzie pracy nie było akumulatorowni, a ładowanie wózków wykonywane było na hali ogólnej. Sąd wskazał nadto, że obaj świadkowie są obcy dla wnioskodawcy, niekarani za składanie fałszywych zeznań i nie mają interesu w wyniku niniejszego postępowania.

Zeznania wnioskodawcy zostały obdarzone przez Sąd wiarą w części. Na rozprawie w dniu 22 września 2016 roku twierdził bowiem, że ładowanie wózków odbywało się akumulatorowni, gdzie spędzał 4,5 dniennie. Natomiast podczas rozprawy w dniu 5 stycznia 2017 roku zeznał, że w zakładzie nie było akumulatorowni. Biorąc pod uwagę zeznania świadków, należało uznać, że wózki ładowane były na hali ogólnej, a nie w oddzielnej akumulatorowni.

W pozostałej części zeznania wnioskodawcy zostały obdarzone wiarą.

W szczególności pozwoliły ustalić, że stanowisko mechanika oraz elektromechanika pojazdów samochodowych w rzeczywistości się nie różniły i były związane jedynie

ze zmianą wynagrodzenia. Taką wersję potwierdzają również angaże zawarte

w aktach osobowych wnioskodawcy. Ponadto J. M. wskazał, że łączył pracę mechanika, polegającą na wymianie oleju, czy smarowaniu z pracą elektromechanika. W sytuacji, gdy nie dokonywał naprawy instalacji elektrycznej, zajmował się reperowaniem samochodów w kanale.

W oparciu o poczynione ustalenia Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania, przywołując przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 roku, poz. 887, tekst jedn. ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43). Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 cyt. ustawy z dnia ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cyt. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Kwestię osiągnięcia wymaganego co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego potwierdza natomiast treść decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 kwietnia 2016 roku. Jedynym warunkiem, którego nie uznał organ rentowy było niewykazanie co najmniej 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego J. M. nie udowodnił, że w okresie zatrudnienia od dnia 22 listopada 1978 roku do dnia 30 września 1998 roku stale

i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace w warunkach szczególnych.

W spornym okresie wykonywał on dwa rodzaje pracy: pierwsza dotyczyła obsługi wózków elektrycznych, a druga dokonywania napraw, w tym napraw instalacji elektrycznych samochodów.

W ocenie Sądu Okręgowego pierwsze stanowisko mogłoby być rozpatrywane w oparciu o przepisy wyżej wskazanego rozporządzenia, które w wykazie A dziale XIV „Prace różne”, pod pozycją 13 za prace w warunkach szczególnych uznaje prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Szczegółowy wykaz stanowisk zawiera (powołane również w świadectwie pracy z dnia 30 września 1998 roku) załącznik nr 1 zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 roku w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Do wnioskodawcy zastosowanie mógłby mieć wykaz A, który w dziale XIV, poz. 13, pkt 1, wymienia stanowisko elektromechanika akumulatorowego. Jak jednak wynika z postępowania dowodowego, ładowanie akumulatorów wózków elektrycznych nie odbywało się w akumulatorowniach. Ponadto z zeznań wnioskodawcy i świadków wynika, że zajmował się on ogólną obsługą wózków akumulatorowych. Istotą wykonywanych przez niego obowiązków nie była więc praca w akumulatorowni, a jedynie obsługa tego typu wózków. Przepisy cyt. rozporządzenia nie kwalifikują natomiast takiej pracy jako wykonywanej w warunkach szczególnych.

Odnosnie pracy w charakterze elektromechanika samochodowego Sąd Okręgowy wskazał, iż praca ta nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Naprawa pojazdów mechanicznych może zostać uznana za wykonywaną w warunkach szczególnych, bowiem przewiduje ją wykaz A rozporządzenia Rady Ministrów, Dział XIV, pozycja 16., „Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych” oraz wymieniony wyżej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego, w wykazie A, Dziale XIV, pod poz.16 pkt 1 „mechanik zatrudniony wyłącznie w kanałach remontowych”. Jak jednak wprost wynika z zeznań wnioskodawcy dzielił on obowiązki mechanika oraz elektromechanika. Prace w kanale samochodowym wykonywał jedynie wtedy, gdy nie dokonywał napraw instalacji elektrycznej. Tym samym, w ocenie Sądu Okręgowego, nie można uznać, iż była ona wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem nie może zostać uwzględniona do stażu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu wyżej cytowanego § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia.

Z tych względów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego wyroku złożył pełnomocnik wnioskodawcy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego tj. art. 184 w zw. z art. 32 ust. 2 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 cyt. rozporządzenia przez ich niewłaściwe zastosowanie, skutkujące uznaniem, że obsługa wózków akumulatorowych nie może być zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, gdyż czynności nie były wykonywane w akumulatorowni a nadto, że pracy w kanałach remontowych nie można zaliczyć jako pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, z uwagi na to, że wnioskodawca dzielił obowiązki mechanika i elektromechanika; Sąd Okręgowy pominął, że w zakładzie pracy nie było podziału na mechaników pracujących w kanałach i mechaników elektrycznych;

2) naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez pominięcie zeznań J. M., iż praca polegała na naprawie wózków akumulatorowych, ładowaniu akumulatorów i podłączaniu wózków do sieci ładowania a nadto pominięcie, że wnioskodawca miał stały kontakt ze smarami, paliwami, oparami kwasu siarkowego a także, iż w zakładzie pracy nie było podziału na mechaników pracujących w kanałach i mechaników elektrycznych, co wskazuje, że skarżący wykonywał obowiązki w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonym w konkretnym środowisku pracy; pominięcie zeznań świadka F. B., który wyraźnie wskazał, że prace wnioskodawcy wykraczały poza przyjętą przez Sąd ogólną obsługę wózków akumulatorowych a nadto, że nie było podziału na mechaników pracujących w kanałach i mechaników elektrycznych.

Wskazując na powyższe zarzuty pełnomocnik wnioskodawcy wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu wyroku pełnomocnik wnioskodawcy rozwinął argumentację, przemawiającą, w jego ocenie, za trafnością zarzutów.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik pozwanego wniósł o jej oddalenie, wskazując na prawidłowość zaskarżonego wyroku.

Opierając się na ustaleniach faktycznych jak i rozważaniach prawnych poczynionych przez Sąd I instancji **Sąd Apelacyjny zważył co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje w całości ustalenia faktyczne jak i wywody prawne

poczynione przez Sąd pierwszej instancji, zatem nie zachodzi konieczność ich powtarzania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60).

Nietrafny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Dokonana przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wówczas, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu nie znajduje oparcia w zasadach doświadczenia życiowego. Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Sąd obdarzył wiarą zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz częściowo zeznania wnioskodawcy, przy czym logicznie i trafnie wykazał z jakich przyczyn nie obdarzył wiarą zeznań skarżącego co do jego zatrudnienia w akumulatorowni. Zarówno przesłuchani w sprawie świadkowie jak i ostatecznie sam wnioskodawca przyznał, że nie wykonywał swoich obowiązków w akumulatorowni. Sąd Okręgowy wszechstronnie rozważył też zebrany w sprawie materiał dowodowy, prawidłowo ustalił stan faktyczny i wywiódł trafne wnioski co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy.

Zarzuty naruszenia prawa procesowego jak i prawa materialnego sprowadzają się w istocie do przekonania apelującego, że wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat. Warunek taki wynika z treści art. 184 ust. 1 cyt. ustawy, która wskazuje na okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych, czyli w przepisach cyt. rozporządzenia Rady Ministrów. Z treści § 1 ust. 1 cyt. rozporządzenia wynika, że jego przepisy stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Prace te muszą być wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy - § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia.

Wnioskodawca w okresie od 22 listopada 1978 r. do 30 czerwca 1985 r. zajmował się naprawą wózków akumulatorowych, czyli podłączaniu ich do sieci ładowania, wymianie baterii oraz dokonywaniu napraw instalacji elektrycznych. Naprawy polegały na wymianie przewodów i konserwacji a prace wykonywane były w warsztacie, znajdującym się na hali. Nie było w tym celu wyznaczonej osobnej akumulatorowni. W wykazie A, stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia, dziale XIV pod poz.13 wymienione są prace w akumulatorowniach, polegające na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Wnioskodawca nie pracował w akumulatorowni i nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy powyższych prac. Zajmował się ogólną naprawą wózków m.in. podłączaniem ich do sieci ładowania, wymianą baterii, naprawą instalacji elektrycznych a tego rodzaju prace nie są wymienione w wykazie.

Sąd Apelacyjny podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego, zacytowany w odpowiedzi na apelację, w świetle którego czym innym jest obsługa akumulatorów polegająca na wymianie lub uzupełnieniu płynów, demontażu, zestawianiu akumulatorów i czym innym jest praca stała i w pełnym wymiarze w akumulatorowniach polegająca na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2014 r. I UK 384/13, LEX nr 1466626). Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego, opartych na zeznaniach wnioskodawcy i przesłuchanych w sprawie świadków wynika, że wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy pracach wymienionych w wykazie, zatem nie można powyższego okresu zaliczyć do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

W drugim okresie zatrudnienia tj. od 1 lipca 1985 r. do 30 września 1998 r. wnioskodawca pracował w charakterze elektromechanika samochodowego i zajmował się naprawą samochodów. Praca polegała na wymianie oleju, smarowaniu osi i drążków, wymianie hamulców, akumulatorów i żarówek oraz naprawach instalacji elektrycznej. Część powierzonych obowiązków wykonywał w kanale remontowym

a część poza kanałem. Słusznie Sąd Okręgowy zważył, że wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy napraw pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych. Tylko częściowo prace były wykonywane w takich warunkach. Wbrew twierdzeniom apelującego, faktycznie był podział na mechaników i elektryków samochodowych, gdyż wnioskodawca był jedynym elektrykiem samochodowym (zeznania F. B. k. 37v). Świadek J. C. zeznał, iż wykonywał naprawy mechaniczne i nie pamięta czy wnioskodawca był mechanikiem, natomiast zapamiętał go jako elektryka samochodowego (k. 38). Sam wnioskodawca przyznał, że przede wszystkim wykonywał naprawy elektryczne a jak nie było takiej pracy to pracował w kanałach wymieniając olej czy też naprawiając układ zasilania. Skarżący nie wykonywał zatem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac wymienionych w wykazie A dziale XIV poz. 16.

Wszystkie powyższe okoliczności, związane z charakterem pracy skarżącego, Sąd Okręgowy należycie zważył i ocenił. W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżony wyrok jest prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami, zaś apelacja wnioskodawcy stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami i wywodami prawnymi Sądu Okręgowego.

Z tych względów i na mocy art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną.